

Poznań, dnia 22 sierpnia 2024 roku

Prof. dr hab. Andrzej Czerniak
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wydział Leśny i Technologii Drewna
Katedra Inżynierii Leśnej

RECENZJA

PRACY DOKTORSKIEJ

Pana mgra inż. PIOTRA MŁYNARCZYKA

***pt. Zmiany katastralne w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe
w latach 1996-2009***

wykonanej w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

w Samodzielnym Zakładzie Geomatyki i Gospodarki Przestrzennej

Instytut Nauk Leśnych

Promotor pracy - dr hab. Michał Brach

Promotor pomocniczy - dr inż. Joanna Budnicka-Kosior

Podstawą wykonania recenzji było pismo (WL.5100.5.2009) Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki Leśne Pana dr. hab. Romana Wójcika, prof. SGGW, z dnia 9 lipca 2024 roku w sprawie powołania mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej Pana mgra inż. Piotra Młynarczyka.

W recenzji rozprawy doktorskiej mgra inż. Piotra Młynarczyka w pierwszej kolejności odniesiono się do zagadnień ogólnych związanych m.in. ze strukturą pracy, hipotezami, założonymi celami do realizacji, przyjętą metodyką zbierania i analizy wyników, poprawnością przeprowadzenia dyskusji naukowej i wnioskowania.

Następnie przedstawiono uwagi odnoszące się do zawartości poszczególnych rozdziałów. W części podsumowującej niniejszą recenzję przedstawiono ocenę dysertacji w aspekcie wymogów stawianych rozprawom doktorskim.

Całość recenzji zamyka wniosek końcowy oceniający:

- ogólną wiedzę teoretyczną osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie Nauki Leśne;

- umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej;
- oryginalność rozwiązania problemu naukowego, w tym przypadku oryginalność rozwiązania problemu naukowego w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej.

Struktura pracy

Praca liczy łącznie 180 stron standardowego maszynopisu. Tekst podzielony został na *Wstęp* i 10 głównych ponumerowanych rozdziałów.

W rozdziale pt. „*Podstawowe pojęcia i definicje*” Doktorant wyjaśnia czytelnikowi specjalistyczne terminy używane w dalszej części dysertacji. Precyzyjne objaśnienia pojęć używanych w dalszej części rozprawy należy uznać jako bardzo przydatne.

Cel ogólny pracy został zdefiniowany jako próba zbadania dynamiki zmian w zakresie stanu posiadania Lasów Państwowych. Celem poznawczym pracy było określenie wielkości zmian katastralnych w Lasach Państwowych z uwzględnieniem polityki państwa. Na podkreślenie zasługuje przyjęty cel użyteczny polegający na podjęciu próby zaproponowania niezbędnych zmian w sprawozdawczości dotyczącej stanu posiadania Lasów Państwowych. Na uznanie zasługuje to, że realizacja tak postawionego celu wymaga nie tylko analizy danych wyjściowych, ale także olbrzymiej wiedzy praktycznej.

Autor przyjął cztery *hipotezy badawcze* zakładające, że stan posiadania LP ulega zmianie, głównie pod wpływem czynników polityczno-prawnych, wewnętrznych przepisów LP oraz założeń polityki leśnej państwa. Czwarta hipoteza koresponduje z przyjętym do realizacji celem użytecznym. Doktorant założył w tej hipotezie, że sprawozdawczość LP w zakresie ogólnie rozumianego stanu posiadania nie jest wystarczająca i powinna być udoskonalana.

W rozdziale zatytułowanym *Przegląd literatury* Doktorant z pietyzmem opisał:

- systemy katastralne, uwarunkowania prawne i organizacyjne katastru w Polsce, historię katastru i perspektywy rozwoju,
- organizację LP i uwarunkowania lesistości w Polsce,
- rejestr gruntów LP, SILP, księgi wieczyste, plany urządzenia lasu, Bank Danych o Lasach,
- przepisy regulujące gospodarowanie gruntami Skarbu Państwa będącymi w zarządzie LP.

Rozdział ten jest bardzo obszerny, porządkuje wiedzę w ujęciu historycznym. Tradycyjny przegląd literatury zawiera raczej informacje o problemie badawczym analizowanym przez innych badaczy. W tym przypadku Doktorant bardziej skupił się na chronologicznym, dokładnym opisie ewolucji w czasie wymienionych wyżej zagadnień. Rozdział byłby jeszcze bardziej cenny, gdyby poruszane zagadnienia były przedstawione na tle szerszych badań prowadzonych w innych krajach.

Metodyka pracy przedstawiona została precyzyjnie w dwóch podrozdziałach opisujących wykorzystane źródła danych i metody ich technicznego opracowywania. Uwaga praktyczna do tego rozdziału - rycina 15 jest nieczytelna (str. 75). Zakładając, że tabela ta jest ważna merytorycznie, proponuję przy ewentualnym publikowaniu, zamieścić ją w tekście w układzie poziomym.

Wydaje się z pozoru, że obszerne opisy struktury Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zawarte w rozdziale pt. „*Ogólna charakterystyka obiektów badawczych*” są zbyteczne. Ta część pracy zawiera opisy Dyrekcji Regionalnych w: Krakowie, Łodzi i Pile, z których dane były pozyskiwane i analizowane. Po wnikliwym przeczytaniu tego rozdziału recenzent uważa wprost przeciwnie. Autor w tym fragmencie pracy wyjaśnia, dlaczego przyjął te Dyrekcje jako obiekty badań. Doktorant założył słusznie, że do badań przyjmie Dyrekcje o różnej „historii katastralnej”. I tak w RDLP w Krakowie obowiązywał w większości model katastru austriackiego, w RDLP w Pile model pruski. W RDLP w Łodzi w zaborze rosyjskim katastru praktycznie nie było. Szeroko opisane przyczyny historycznego kształtowania się katastru pozwalają zrozumieć stwierdzone w pracy różnice w katastrze i procesy zmian w przedmiotowej sprawozdawczości.

Rozdział pt. „*Zmiany katastralne*” w obiektach badawczych należy rozumieć jako rozdział analizujący wyniki badań. Omówienie wyników zostało przeprowadzone na podstawie zapisów w LPIR-4 ze szczególnym uwzględnieniem zapisów zarządzenia nr 47/1993 r. oraz zarządzenia nr 67/2001. Analizie poddano:

- zmiany powierzchni gruntów będących w zarządzie LP sumarycznie i z podziałem na dyrekcje regionalne,
- udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni ogólnej LP,
- zmiany powierzchni gruntów związanych z gospodarką leśną,
- dynamikę zmian w zakresie gruntów nieleśnych, terenów różnych, użytków rolnych terenów komunikacyjnych, osiedlowych, użytków ekologicznych ogółem w Lasach Państwowych i poszczególnych regionach.

W dysertacjach istotne jest przeprowadzenie dogłębnej dyskusji naukowej. W recenzowanej pracy Autor dyskusję połączył z podsumowaniem. Jako podstawowe narzędzie do zobrazowania dynamiki zmian posłużyły tzw. wykresy pudełkowe.

Część końcowa zawiera 10 syntetycznych wniosków.

Rozdział „*Bibliografia*” liczy 135 publikacji i opracowań, w tym 9 obcojęzycznych oraz 71 pozycji przepisów prawnych, zarządzeń, instrukcji i dokumentów wewnętrznych. Dodatkowo Doktorant odsyła do 10 stron internetowych. Większość publikacji to pozycje aktualne.

Spis załączników liczy 4 pozycje.

Wartość naukowa rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska jest oryginalnym opracowaniem naukowym poruszający bardzo praktyczny aspekt działalności PGL LP. Doktorant przedstawił szczegółowo historyczny „rozwój katastru” w Polsce. Realizacja badań wymagała bardzo specjalistycznej wiedzy. Pozyskany materiał badawczy był bogaty i pozwalał na prowadzenie wartościowych dociekań naukowych zakończonych wnioskami. Treść pracy odpowiada tytułowi.

Wartość użyteczna

Największą zaletą recenzowanej pracy jest jej użyteczny charakter. Zebrane dane, podsumowania, a szczególnie zawarte sugestie i wnioski są ważnym materiałem źródłowym i mogą być wykorzystane do podniesienia efektywności w procesie zarządzania w Lasach Państwowych.

Dodatkowo, wykonane zestawienia mogą być cenną treścią naukowo-dydaktyczną do rozpropagowania na konferencjach naukowych i szkoleniach branżowych.

Wartość merytoryczna rozprawy

Wstępna część rozprawy doktorskiej ma charakter edukacyjny. W ten sposób Autor umiejętnie wprowadził w tematykę badawczą i jasno sformułował hipotezy badawcze. Główny cel rozprawy ściśle nawiązuje do samego jej tytułu. Do celu badawczego przypisano trzy pytania badawcze. Odpowiedzi na te pytania udzielono we wnioskach.

Ważnym elementem każdego opracowania naukowego jest opis zastosowanych metod. Szczególnie istotne jest to z perspektywy możliwości replikowania lub kontynuacji prowadzonych badań.

Dobór metod badawczych należy uznać jako adekwatny do analizowanych zagadnień.

Doktorant wykazał się bardzo dobrą znajomością sposobów pozyskiwania danych, dobierania i posługiwania się odpowiednimi metodami, umiejętnego korzystania z czytelnych narzędzi umożliwiających realizację założonych celów.

Na szczególne podkreślenie zasługuje umiejętność interpretacji uzyskanych wyników na tle zmian: historycznych, politycznych i prawnych.

Wnioski wynikają z własnych dociekań, są trafne i przydatne do procesu udoskonalania zbierania danych i ich interpretacji przez Lasy Państwowe.

Poprawność redakcyjna rozprawy

Strukturę pracy należy uznać za poprawną i zgodną z wymaganiami stawianymi dysertacjom. Rozprawa wzbogacona jest tabelami i rycinami. Zawiera wszystkie niezbędne elementy poprawnej dysertacji. Autor przedstawia wyniki bazując na standardowych narzędziach: tabelach i wykresach adekwatnych do poruszanej problematyki. Można stwierdzić, że Doktorant wykazał się bardzo dobrym warsztatem analitycznym.

Nieliczne błędy stylistyczne i usterki językowe absolutnie nie rzutują na ostateczną ocenę. Rekomenduję jednak ich wyeliminowanie przy przygotowywaniu zebranych materiałów do ewentualnego druku. Przykładem takich drobnych usterek jest pytanie naukowe nr 2 oraz zdanie w wierszu 14-tym w rozdziale „*Cel i zakres pracy oraz hipotezy badawcze*”.

Uwagi

Tworząc założenia do programu badawczego przyjęto, że analizowane będą „zmiany katastralne” zachodzące w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na przestrzeni lat 1996-2009. Dysertację (jak wskazuje wpis na stronie tytułowej) zakończono w roku 2024. Ciekawym aspektem w trakcie obrony będzie opinia Autora jakie zmiany zaszły w ostatnich 15 latach nieobjętych badaniami i czy wnioski z przeprowadzonych analiz są nadal aktualne?

Doktorant perfekcyjnie zdiagnozował chronologię zmian sprawozdawczości w zakresie stanu posiadania w PGL LP w latach 1996-2009. Przeanalizował przyczyny i skutki tych ewolucji nie tylko w ujęciu historycznym, ale także w zależności od położenia geograficznego i politycznego analizowanych jednostek oraz krajowych zmian przepisów prawa. Praca byłaby jeszcze bardziej ciekawa, gdyby Doktorant jeszcze szerzej (szczególnie w rozdziale „Dyskusja i podsumowanie”) nawiązał do stanu katastru w krajach ościennych i do opublikowanych analiz naukowych w tym zakresie. Co prawda, porównawcze próby zostały podjęte, jednakże wydaje się, że możliwości są dużo większe. Pozytywnym przykładem odwołania się przez Autora do funkcjonowania katastru w innych krajach były materiały konferencyjne X Krajowej Konferencji Geodezyjnej „Geodezja w Europie – wyzwania dla administracji i firm” (2024).

Ocena końcowa

Zachodzące zmiany w przepisach dotyczące sprawozdawczości i zwiększające się możliwości analityczne wskazują, że podjęta tematyka recenzowanej dysertacji jest ciągle aktualna. Autor w rozprawie odwołał się wprawdzie głównie do literatury krajowej i polskich aktów prawnych oraz zarządzeń branżowych, ale należy to tłumaczyć specyficzną strukturą własnościową polskich lasów i unikatowym sposobem zarządzania zasobami leśnymi w Polsce. Wobec powyższego dobór literatury należy uznać za prawidłowy. Cytowania świadczą, że Doktorantowi znane są opracowania i przepisy krajowe, które są najważniejsze, kluczowe dla prowadzonych analiz.

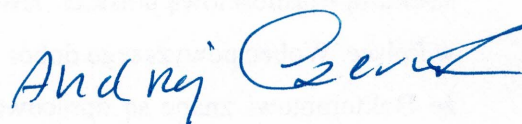
Doktorant posiada bardzo dobre rozeznanie w aspektach historycznych, prawnych i branżowych związanych z prowadzonymi badaniami. Potrafi umiejętnie z nich korzystać. Wykazał się umiejętnościami samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Z recenzowanej rozprawy doktorskiej wynika, że Doktorant jest w stanie zaprojektować program badawczy, pozyskać i opracować materiał analityczny, dobrać odpowiednie metody i w prawidłowy sposób

z nich korzystać, jednocześnie odwołując się do aktualnego stanu wiedzy i tworząc na tej podstawie uytylitarne wnioski. Rozprawa stanowi oryginalne rozwiązanie problemu zdefiniowanego w tytule, jak i w celu.

Reasumując uważam, że Doktorant posiada bardzo dobrą wiedzę teoretyczną wymaganą od osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie Nauki Leśne. Recenzowana praca wykazała u Doktoranta umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Na podkreślenie zasługuje oryginalność zaproponowanych rozwiązań i możliwość wdrożenia w sferze gospodarczej pomysłów wynikających z własnych badań naukowych. Wskazane w recenzji uwagi i pytania w żaden sposób nie wpływają na ostateczną bardzo pozytywną ocenę rozprawy doktorskiej. Dysertacja spełnia kryteria stawiane rozprawom doktorskim.

Dodatkowo uważam, że zebrane materiały są unikatowe i odpowiednio przygotowane mogą być opublikowane jako cenny materiał dydaktyczny, w szczególności jako materiał wykładowy w przedmiocie geodezja leśna.

Stwierdzam, że recenzowana rozprawa doktorska **mgra inż. Piotra Młynarczyka pt. „Zmiany katastralne w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe w latach 1996-2009”** spełnia warunki określone w art. 13.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65 poz. 595 z późn. zmianami) i **wnioskuje do Rady Dyscypliny Nauki Leśne Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o przyjęcie rozprawy i dopuszczenie mgra inż. Piotra Młynarczyka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.**

Prof. dr hab. Andrzej Czerniak